

TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. sausio 22 d.(*)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 77/388/EEB – PVM – Atleidimas nuo mokesčio – 13 straipsnio B skirsnio b punktas – Atleistos nuo mokesčio nekilnojamojo turto nuomos sąvoka – Futbolo stadiono suteikimas naudotis už atlyginimą – Panaudos sutartis, kurioje savininkui paliekamos tam tikros teisės ir prerogatyvos – Savininko suteiktos įvairios paslaugos, už kurias sumokama 80 % sutartyje numatyto atlyginimo“

Byloje C-55/14

dėl *Cour d'appel de Mons* (Belgija) 2014 m. sausio 31 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. vasario 5 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Régie communale autonome du stade Luc Varenne

prieš

Belgijos valstybė

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro devintosios kolegijos pirmininko pareigas einantis J. Malenovský, teisėjai M. Safjan (pranešėjas) ir A. Prechal,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Régie communale autonome du stade Luc Varenne*, atstovaujamos advokato W. Panis,
- Belgijos vyriausybė, atstovaujamos M. Jacobs ir J.-C. Halleux,
- Graikijos vyriausybė, atstovaujamos I. Bakopoulos ir V. Stroumpouli,
- Nyderlandų vyriausybė, atstovaujamos M. Bulterman ir M. Gijzen,
- Europos Komisijos, atstovaujamos C. Soulay ir L. Lozano Palacios,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388 dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23, toliau – Šeštoji direktyva) 13 straipsnio B skirsnio b punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Régie communale autonome du stade Luc Varenne* (toliau – *Régie*) ir Belgijos valstybės ginčą dėl pridėtinės vertės mokesčio (PVM), iš viso 1 350 001,79 eurų sumos, kuris buvo priskaičiuotas už *Luc Varenne* futbolo stadiono sporto patalpų sigijimą, atskaitymo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Šeštosios direktyvos 2 straipsnyje, kuris patenka į II antraštinę dalį „Taikymo sritis“, nustatyta:

„[PVM] apmokestinamas:

1. prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, kai šalies teritorijoje už atlygą prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks;

<...>“

4 Šios direktyvos 13 straipsnio „Atleidimas nuo mokesčio šalies teritorijos ribose“ B skirsnyje „Kiti atleidimo nuo mokesčio atvejai“ numatyta:

„Valstybės narės, nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų ir taikydamos sąlygas, kurias jos nustato, siekdamos užtikrinti teisingą ir sąžiningą toliau nurodytą atleidimo nuo mokesčio atvejų taikymą, užkirsti kelią bet kokiam mokesčių vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui, atleidžia nuo mokesčio:

<...>

b) nekilnojamojo turto [finansinių nuomų ir] nuomų, išskyrus:

1. apgyvendinimo paslaugų, kaip jas apibrėžia valstybių narių įstatymai, teikimui viešbučiuose ar panašiuose veiklių vykdančiuose įstaigose, įskaitant apgyvendinimą poilsiavietėse ar stovyklauti įrengtose vietose;

2. patalpų ir vietos nuomą automobilių stovėjimui;

3. pastoviai instaliuotų įrenginių ir mašinų nuomą;

4. seifų nuomą.

Valstybės narės gali dar labiau riboti šį atleidimą nuo mokesčio;

<...>“

5 Minutos Šeštosios direktyvos nuostatos turinys beveik nepakeistas buvo perkeltas į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, p. 1) 135 straipsnį; ja Šeštoji direktyva ir jos vėlesni pakeitimai išdėstyti

naujoje redakcijoje.

6 Šeštosios direktyvos (dabar – Direktyvos 2006/112 168 straipsnis) 17 straipsnio 2 dalies a punktas suformuluotas taip:

„Tiek, kiek prekes ir paslaugas apmokestinamasis asmuo naudoja savo apmokestinamiesiems sandoriams, apmokestinamas asmuo turi turėti teisę iš mokesčio, kurį jis turi sumokėti, atskaityti:

a) mokėtiną ar sumokėtą [PVM] toje valstybėje narėje už prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, kurį jam atliko ar turi atlikti kitas apmokestinamasis asmuo.“

Belgijos teisė

7 Pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms taikytinos Pridėtinės vertės mokesčio kodekso (*Code de la taxe sur la valeur ajoutée*, toliau – PVM kodeksas) redakcijos 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Paslaugų teikimui už atlygą prilyginamas apmokestinamojo asmens atliekamas turto, sudarančio verslui skirtą turto dalį, naudojimas savo ar savo darbuotojų privatiems poreikiams arba bendrai su jo ekonomine veikla nesusijusiems tikslams, jei šis turtas suteikia teisę visiškai ar iš dalies atskaityti mokestį.“

8 PVM kodekso 44 straipsnio 3 dalies 2° punkte numatyta, kad nuo PVM mokesčio atleidžiami tokie sandoriai:

„pagal prigimtį nekilnojamojo turto finansinę nuoma, nuoma ir nuomos perleidimas, taip pat naudojimasis šiuo turtu, laikantis 19 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, išskyrus:

a) šias paslaugas:

- vietų automobiliams stovėti,
- turtui laikyti,
- rengtų patalpų viešbučiuose, moteliuose ir staigose, apgyvendinančiuose svečius už atlygą, taip pat
- vietų poilsio vietoms

suteikimas;

b) ūmonės, užsiimančios nekilnojamojo turto nuoma finansavimu, arba nuoma, kuri laikoma tikrąjį nekilnojamojo turto išperkamąją nuoma, kai ši ūmonė stato, užsako statybas arba įsigyja, taikant mokestį, statinį, kuris yra sutarties dalykas, ir priėmėjas priima šį turtą nuomoti, kad jį panaudotų savo apmokestinamoje veikloje; Karalius apibrėžia sąlygas, kurias turi tenkinti nekilnojamojo turto nuomos finansavimo sutartis, pirmiausia kiek tai susiję su sutarties trukme, turto, kuris yra šios sutarties dalykas, pobūdžiu ir paskirtimi, taip pat priėmėjo teisėmis ir pareigomis;

c) seifų nuomą.“

9 PVM kodekso 45 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta:

„Kiekvienas apmokestinamasis asmuo iš mokesčio, kurį jis privalo sumokėti, gali atskaityti mokestį už patiektas prekes ir suteiktas paslaugas, savo importuotas prekes ir Bendrijoje įsigytas

prekes, jeigu jos skirtos:

1° apmokestinamiesiems sandoriams <...>“

10 1969 m. gruodžio 10 d. Karaliaus dekreto Nr. 3 d?l atskaitos taikant prid?tin?s vert?s mokest? 1 straipsnyje numatyta:

„1. Išskyrus, kai taikomos [PVM] kodekso 45 straipsnio 1a, 2 ir 3 dalys, apmokestinamasis asmuo atlieka šio dekreto 2 ir 3 straipsniuose nustatyta tvarka mokes?i? už prekes ir paslaugas, kurios skirtos kodekso 45 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose numatytiems sandoriams vykdyti, atskait?.

Kai apmokestinamasis asmuo, vykdydamas savo ekonomin? veikl?, sudaro kitus sandorius, d?l kuri? neatsiranda teis? ? atskait?, atskaitomoms sumoms nustatyti jis laikosi [PVM] kodekso 46 ir 48 straipsni? bei šio dekreto 12–21 straipsni?.

2. Jokiu atveju neatskaitomas mokestis už prekes ir paslaugas, kurias apmokestinamasis asmuo ketina naudoti privatiems poreikiams ar kitiems tikslams, nesusijusiems su jo ekonomine veikla.

Kai prek? ar paslauga skiriama iš dalies naudoti tokiems tikslams, atskaita neleidžiama tiek, kiek prek?s ar paslaugos priskirtos šiems tikslams.

Ši? dal? nustato apmokestinamasis asmuo kontroliuojamas mokes?i? administratoriaus.“

Pagrindin? byla ir prejudicinis klausimas

11 *Régie* eksploatuoja *Luc Varenne* futbolo stadion?, už kurio ?sigijim? tur?jo sumok?ti 6 428 579,97 eur? sum?, prie kurios dar tur?jo b?ti priskai?iuotas 1 350 001,79 eur? PVM.

12 2003 m. rugpj??io 25 d. *Régie* pasiraš? su pelno nesiekian?ia asociacija *Royal Football Club de Tournai ASBL* (toliau – RFCT) sutart? d?l *Luc Varenne* futbolo stadiono sportui skirt? patalp? naudojimo už atlyg?.

13 *Régie* atskait? vis? PVM už min?t? stadiono sporto patalp? ?sigijim?.

14 Atlik?s patikrinimus *Régie* buvein?je 2004 m. ir 2006 m. metais, Belgijos mokes?i? administratorius nustat?, kad *Régie*, kiek tai susij? su PVM, ?vykd? keli? r?ši? sandorius, b?tent:

- PVM apmokestinamus sandorius, iš kuri? gali b?ti atskaitytas sumok?tas pirkimo PVM,
- sandorius, kuriems netaikomas PVM ir d?l kuri? neatsiranda teis? atskaityti sumok?to pirkimo PVM, pavyzdžiui, tam tikras *Luc Varenne* futbolo stadiono sporto patalpas nemokamai, be atlygio suteik? RFCT, ir
- nuo PVM atleistus sandorius, d?l kuri? neatsiranda teis? atskaityti sumok?to pirkimo PVM.

15 Belgijos mokes?i? administratorius padar? išvad?, kad tam tikr? min?to stadiono sporto patalp? suteikimas naudotis RFCT pagal jos su *Régie* sudarytos sutarties s?lygas laikytinas nekilnojamojo turto nuoma, tod?l atleistas nuo PVM pagal PVM kodekso 44 straipsnio 3 dalies 2° punkt?.

16 2006 m. gruodžio 22 d. surašytame protokole Belgijos mokes?i? administratorius pažym?jo, kad iš *Régie* veiklos analiz?s, atliktos remiantis realios paskirties metodu, matyti, jog ji gali atskaityti tik 36 % sumok?to pirkimo PVM vadovaujantis PVM kodekso 46 straipsnio 2 dalyje

nustatyta proporcingo PVM atskaitymo metodika.

17 2007 m. sausio 10 d. Belgijos mokesčių administratorius nurodė *Régie* sumokėti jos klaidingai atskaityto PVM dalį (864 001,15 eur), 86 400 eur baudą, palūkanas ir delspinigius.

18 *Régie* užginėjo šį nurodymą *Tribunal de première instance de Mons* (Monso pirmosios instancijos teismas), o šis 2011 m. gegužės 12 d. priimtame sprendime nusprendė, kad *Régie Luc Varenne* futbolo stadiono patalpų suteikimas naudotis RFCT turėjo būti vertinamas kaip nekilnojamojo turto nuoma, ir mokesčių administratorius teisingai pasielgė, kai atsisakė atskaityti pirkimo mokestį. *Régie* šį teismo sprendimą apskundė *Cour d'appel de Mons* (Monso apeliacinis teismas).

19 Manydamas, kad jo nagrinėjamos bylos sprendimas priklauso nuo šios direktyvos tam tikrų nuostatų išaiškinimo, *Cour d'appel de Mons* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar sporto infrastruktūros patalpų suteikimas naudoti išimtinai futbolo tikslais, t. y. teisų nustatytomis dienomis, ne daugiau nei 18 dienų per sporto sezoną (sporto sezonui prasidedant kiekvieną kalendorinį metų liepos 1 d. ir baigiantis kitą metų birželio 30 d.) naudotis futbolo stadiono aikštynu, taip pat žaidėjų ir teisėjų drabužiniais, yra nekilnojamojo turto nuoma, kaip ji suprantama pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio b punktą [PVM direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies I punktą], jei naudojimosi ir eksploatacijos teisės suteikęs subjektas:

- turi visišką ir neribotą teisę suteikti tokias pačias teises kitiems savo pasirinktiems fiziniams arba juridiniams asmenims, išskyrus mažiau nei 18 dienų,
- turi teisę be išankstinio naudojimosi ir eksploatacijos teisę turinčio koncesioninko sutikimo bet kada pateikti tą mažiau nei 18 dienų patalpą, be kita ko, tam, kad užtikrintų tinkamą naudojimąsi jomis ir apsisaugotų nuo bet kokios žalos, ir tam keliama tik viena sąlyga – netrukdyti tinkamai sporto rungtynių eigai,
- be kita ko, išlaiko patekimo į patalpą nuolatinę kontrolę teisę, įskaitant laikotarpį, kai jais naudojasi RFCT,
- reikalauja sumokėti fiksuotą 1 750 EUR atlyginimą už kiekvieną naudojimosi aikštynu, drabužiniais, kavinę, durininko paslaugomis, visų patalpų apsauga ir priežiūra dieną – pagal susitarimą 20 % šios reikalaujamos sumos sudaro teisę pateikti į futbolo aikštę, o 80 % – mokestis už įvairias priežiūros, valymo, remonto (žolės pjovimas, sąjimas ir kt.) ir žaidimo aikštės atnaujinimo paslaugas bei už papildomas paslaugas, kurias teikia naudojimosi ir eksploatacijos teisę suteikęs subjektas <...>“

Dėl prejudicinio klausimo

20 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio b punktą reikia aiškinti taip, kad futbolo stadiono suteikimas naudotis už sutartyje numatytą atlyginimą, kai šia sutartimi savininkui paliekamos tam tikros teisės ir prerogatyvos, ir numatoma kad pastarasis teikia įvairias paslaugas, bent priežiūros, valymo, remonto ir atnaujinimo paslaugas, kurios sudaro 80 % sutartyje numatyto atlyginimo, yra „nekilnojamojo turto nuoma“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą.

21 Pagal nusistovėjusį teismo praktiką termino „nekilnojamojo turto nuoma“ pagal Šeštosios

direktyvos 13 straipsnio B skirsnio b punktą esminę ypatybę yra tai, kad kontrahentui suteikiama teisė naudotis nekilnojamoju turtu kaip savininkui nustatytu laikotarpiu už atlygą, jokiam kitam asmeniui negalint pasinaudoti šia teise. Vertinant, ar konkretus susitarimas atitinka šią apibrėžimą, reikia atsižvelgti į visas sandorio savybes ir aplinkybes, kuriomis jis vyksta. Lemiamas veiksnys šiuo atžvilgiu yra objektyvi sandorio esmė, neatsižvelgiant į tai, kaip šalys jį pavadina (Sprendimo *MacDonald Resorts*, C-270/09, EU:C:2010:780, 46 punktą ir jame nurodyta teismų praktika).

22 Taip pat primintina, jog tam, kad būtų nekilnojamojo turto nuoma, kaip ji suprantama pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies b punktą, reikia, kad visos sąlygos, apibūdinančios šį sandorį, būtų gyvendintos, t. y. kad nuomotojas būtų suteikęs nuomininkui teisę naudotis nekilnojamoju turtu kaip savininkui nustatytu laikotarpiu už nuomos mokestį, jokiam kitam asmeniui negalint pasinaudoti šia teise (Sprendimo *Medicom ir Maison Patrice Alard*, C-210/11 ir C-211/11, EU:C:2013:479, 26 punktą ir jame nurodyta teismų praktika).

23 Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio b punktas yra nuostata, leidžianti nukrypti nuo principo, pagal kurį PVM apmokestinamas kiekvienas apmokestinamojo asmens už atlygą atliktas paslaugos teikimas, todėl aiškinamas siaurai. Nevykdžius vienos iš pirmesniame punkte nurodytų sąlygų, ši nuostata negali būti taikoma pagal analogiją remiantis tuo, kad suteikto nagrinėjamo nekilnojamojo turto naudojimas yra labiausiai panašus į nuomą, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Medicom ir Maison Patrice Alard*, EU:C:2013:479, 27 punktą).

24 Iš tiesų nacionaliniai teismai, vieninteliai kompetentingi vertinti faktines aplinkybes, atsižvelgdami į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes turi nustatyti esminius aptariamų paslaugų požymius, kad būtų galima jas kvalifikuoti pagal Šeštąją direktyvą (šiuo klausimu žr., be kita ko, Sprendimo *Medicom et Maison Patrice Alard*, EU:C:2013:479, 33 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

25 Dėl sportui skirtų patalpų naudojimo kvalifikavimo Teisingumo Teismas jau buvo pažymėjęs, kad, kiek žmanoma, turi būti išnagrinėta su sportu ir kono kultūra susijusi paslaugų visuma (Sprendimo *Stockholm Lindöpark*, C-150/99, EU:C:2001:34, 26 punktą).

26 Dėl golfo aikštyno nuomos Teisingumo Teismas išaiškino: kadangi golfo aikštyno valdymas paprastai reiškia ne tik pasyvią veiklą užtikrinant, kad jis būtų prieinamas, bet, be kita ko, ir daug komercinės veiklos, kaip antai priežiūra, valdymą ir nuolatinę paslaugų teikimo priežiūrą, kitą pastatų suteikimą naudotis ir pan., nesant išskirtinių aplinkybių, ši nuoma nėra pagrindinė teikiama paslauga (Sprendimo *Stockholm Lindöpark*, EU:C:2001:34, 26 punktą).

27 Akivaizdu, kad pagrindinės bylos aplinkybės skiriasi nuo aplinkybių, būdingų byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Stockholm Lindöpark*, (EU:C:2001:34), nagrinėjamam sandoriui, nes, pirma, pagrindinėje byloje klubas patalpomis naudojasi „kolektyviai“ – ši panaudos teisė nėra individualiai suteikta žaidėjams, antra, šis naudojimasis kartotinis, tstinis ir sutartomis dienomis praktiškai išimtinis ir, trečia, atrodo, kad *Régie*, kaip nuomotojo, funkcijos ir prerogatyvos priklauso nuo su eksploatacija susijusių poreikių, nuomos tikslų, sporto patalpų, kuriose gali sportuoti dideli kolektyvai ir atskiri asmenys.

28 Tačiau reikia daryti išvadą, kad iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, vertinus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytus faktus, nematyti jokių ypatingų aplinkybių, kurios leistų daryti išvadą, jog futbolo aikštės naudojimas būtų pagrindinė sandoryje numatyta paslauga, dėl kurios sandorį galima būtų laikyti „nekilnojamojo turto nuoma“, kaip ji suprantama pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio b punktą.

29 Atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes, atrodo, kad *Régie* teikia sudėtingesnį leidimo

patekti ? sporto patalpas paslaug?, nes r?pinasi min?t? sporto patalp? steb?jimu, valdymu, tvarkymu ir prieži?ra.

30 Pirma, d?l prieži?ros, b?tent teisi? patekti ? sporto patalpas ir *Régie* suteikt? teisi? tai kontroliuoti, reikia pažym?ti, kad iš ties? šios teis?s savaime negali kliudyti pagrindin?je byloje nagrin?jam? sandor? kvalifikuoti kaip nuom?, kaip ji suprantama pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio b punkt?. Tokios teis?s gali b?ti pateisinamos, siekiant garantuoti, kad nuomininkams tretieji asmenys netrukdyt naudotis min?tomis patalpomis. Iš ties? Teisingumo Teismas jau buvo pažym?j?s, kad tokie sutartyje nustatyti naudojimosi nuomojamomis patalpomis ribojimai nepanaikina šio naudojimosi išimtinumo, kurio neturi ?statyme ar sutartyje nenumatyti asmenys, galintys pasinaudoti teise ? daikt?, kuris yra nuomos sutarties objektas (Sprendimo *Temco Europe*, C?284/03, EU:C:2004:730, 25 punktas).

31 Ta?iau šioje pagrindin?je byloje nagrin?jamomis aplinkyb?mis ?gyvendinant teises patekti ? sporto patalpas ir kontroliuoti patekim? nuolat dalyvauja *Régie* atstovai, pavyzdžiui, suteikiant durininko paslaugas, o tai gali duoti pagrind? manyti, jog *Régie* veikia aktyviau, ne tik nuomoja nekilnojam?j? turt?, kaip tai suprantama pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio b punkt?.

32 Antra, kalbant apie ?vairias valdymo, prieži?ros ir valymo paslaugas, aišku, kad jos iš ties? daugeliu atvej? yra b?tinios, siekiant užtikrinti, kad nagrin?jamos sporto patalpos b?t? švarios ir jomis b?t? galima pasinaudoti pagal paskirt?, kaip antai organizuoti sportinius renginius ir, konkre?iau kalbant, futbolo rungtynes, kaip tai numatyta taikytiname sporto reglamente.

33 Tod?l darytina išvada, kad šiuo tikslu reikaling? patalp? (tokios b?kl?s, kad jomis galima naudotis sutartyje numatytais tikslais) kartu su patalp? remonto ir atnaujinimo, laikantis pasi?lyt? reikalavim?, paslaugomis, taip pat prieigos prie ši? patalp? RFCT suteikimas yra paslauga, kuri apib?dina pagrindin?je byloje nagrin?jam? sandor? (be kita ko, pagal analogij? žr. Sprendimo *Part Service*, C?425/06, EU:C:2008:108, 51 ir 52 punktus; Sprendimo *Field Fisher Waterhouse*, C?392/11, EU:C:2012:597, 23 punkt? ir Sprendimo *RR Donnelley Global Turnkey Solutions Poland*, C?155/12, EU:C:2013:434, 22 punkt?).

34 Šiuo klausimu skirting? suteikt? paslaug? ekonomin? vert?, kurios, remiantis sprendimu d?l prašymo priimti prejudicin? sprendim?, sudaro 80 % sutartyje numatyto atlyginimo vert?s, taip pat yra veiksnys, kuris remia pagrindin?je byloje nagrin?jamo sandorio, atsižvelgiant ? jo visum?, kvalifikavim? kaip paslaug? teikim?, o ne kaip nekilnojamojo turto nuom?, kaip ji suprantama pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio b punkt?.

35 Esant tokioms aplinkyb?ms, prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikt?s teismas turi ?vertinti, ar visos *Régie* teikiamos paslaugos iš ties? yra b?tinios leidžiant patekti ? patalpas pagal sutartyje nustatytus, b?tent išimtinai su futbolu susijusius, tikslus.

36 D?l naudojimosi nagrin?jamu turtu trukm?s, kuri yra esminis nuomos sutarties elementas, primintina, viena vertus, kad Teisingumo Teismas jau tur?jo prog? konstatuoti, jog, kalbant apie golfo aikštyn?, ji gali b?ti ribota (Sprendimo *Stockholm Lindöpark*, EU:C:2001:34, 27 punktas).

37 Kita vertus, iš teismo praktikos matyti, kad naudojimasis neturi b?ti iš principo tik atsitiktinis ir laikinas (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Leichenich*, C?532/11, EU:C:2012:720, 24 punkt?).

38 Tokiomis nagrin?jamos bylos aplinkyb?mis panaudos sutartyje nurodyta ilgiausia naudojimosi nagrin?jamu turtu trukm? yra 18 dien?, kuriomis žaidžiamas futbolas; tokia trukm? *a priori* nėra menka. Tod?l prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikt?s teismas prival?s ?vertinti, ar, atsižvelgiant ? visas aplinkybes, sutarto naudojimosi nereikt? laikyti atsitiktiniu ir

laikinu – tai būtų papildomas veiksnys, kuris pagrįstų pagrindinį je byloje nagrinėjamo sandorio kvalifikavimą kaip paslaugų teikimą, o ne nekilnojamojo turto nuomą. Šiuo klausimu, svarbu, be kita ko, patikrinti, kaip teigia Belgijos vyriausybė, ar *Luc Varenne* futbolo stadiono patalpos, viršijant sutartyje nustatytas ribas, realiai suteiktos RFCT nesilaikant tokio griežto termino, ar, kaip teigia *Régie*, jomis realiai buvo naudojamosi tik vykstant futbolo rungtynėms.

39 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio b punktas aiškinamas taip: futbolo stadiono suteikimas naudotis už sutartyje numatytą atlyginimą, kai šia sutartimi savininkui paliekamos teisės ir prerogatyvos ir numatoma, kad jis teikia įvairias paslaugas, pirmiausia priežiūros, valymo, remonto ir atnaujinimo paslaugas, kurios sudaro 80 % sutartyje numatyto atlyginimo, iš principo nėra „nekilnojamojo turto nuoma“, kaip ji suprantama pagal šio nuostatą. Tai turėtų įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

40 Kadangi šis procesas pagrindinis bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388 dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas 13 straipsnio B skirsnio b punktą reikia aiškinti taip, kad futbolo stadiono suteikimas naudotis už sutartyje numatytą atlyginimą, kai šia sutartimi savininkui paliekamos teisės ir prerogatyvos ir numatoma, kad jis teikia įvairias paslaugas, pirmiausia priežiūros, valymo, remonto ir atnaujinimo paslaugas, kurios sudaro 80 % sutartyje numatyto atlyginimo, iš principo nėra „nekilnojamojo turto nuoma“, kaip ji suprantama pagal šio nuostatą. Tai turėtų įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas.

Parašai.

* Proceso kalba: prancūzų.